

Både mølle og sigte påvirker sigteprofilen

Fokus: Alle hjemmeblendere ved, at man skal have styr på formalingsgraden. Nu bliver vejledningen mere nuanceret og brugbar.

Konklusion

- Den vejledende anbefaling for sigteprofil i hjemmeblandet foder er nu opdelt efter mølletype og sigtemetode. Man kan med fordel sigte det færdige foder i stedet for det formalede korn.

Af Else Vils, chefforsker, elv@seges.dk

Der er flere metoder til kontrol af sigteprofil (se foto). I en nyligt afsluttet afprøvning blev tre sigtemetoder sammenlignet. De tre sigtemetoder var:

- Elektrisk sigte (Retsch), hvor fraktionerne vejes og sigteprofilen beregnes som vægtprocent
- Håndsigte fra Skiold, hvor sigteprofilen beregnes som vægtprocent
- Bygholm 2-håndsigten, hvor fraktionerne blev aflæst på en skala og sigteprofilen beregnet som volumenprocent.

I alt 74 prøver blev sigtet på tre forskellige sigter med dobbeltbestemmelse.

Forskellige sigter gav forskellige sigteprofiler

Forskel i sigteprofil ved forskellige sigter afhang især af, om sigteprofilen blev angivet i vægtprocent (Retsch og Skiold-håndsigte) eller i volumenprocent (Bygholm 2-håndsigten). Sigteprofiler målt på elektrisk sigte (Retsch) og Skiold-håndsigte adskilte sig kun med 2-3 procentpoint.

Der var et rimeligt fast forhold mellem vægtprocent og volumenprocent for fraktioner

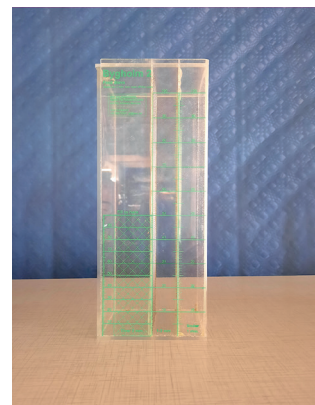
Den vejledende anbefaling for sigteprofil er opdateret i forhold til sigtetype og formalingsmetode.

Elektrisk sigte (Retsch)
Solde: 0,5; 1; 2; 3,15 mm
Sigtetid: 8 minutter
Måling: vejning af sigtefraktioner, omregning til %

Skiold-håndsigte
Solde: 1 mm (flere kan vælges til)
Sigtetid: 2 minutter
Måling: vejning af sigtefraktioner, omregning til %

Bygholm 2-håndsigte
Solde: 1 og 2 mm
Sigtetid: minimum 2 minutter
Måling: aflæsning af volumen, omregning til %

Tre sigter, som kan anvendes til sigtning af formalet korn og foder.

under 1 mm. Dette forhold var afhængig af mølletype, men rimeligt uafhængig af formalingsgraden og af hvilket materiale, der blev målt på.

Forskel på slaglemølle og skivemølle

Der blev sigtet korn og hjemmeblandet færdigfoder fra to besætninger. Den ene besætning havde skivemølle og formalede med tre formalingsgrader: 'meget fin', 'fin' og 'grov'. Den anden besætning havde to slaglemøller og for-

malede med to formalingsgrader: 'fin' og 'grov'.

For materialer formalede på skivemølle var forholdet mellem fraktioner under 1 mm målt med elektrisk sigte (Retsch) og fraktioner under 1 mm målt med Bygholm 2-håndsigten på 1,23 og for slaglemølle var forholdet 1,04. Af praktiske grunde afrundes disse forhold i den nye vejledende anbefaling til 1,2 og 1,0 (se tabel).

Resultaterne viser, at angivelserne 'meget fin', 'fin' og

'grov' formaling kun kan anvendes inden for besætning, idet partikelfordelingen er afhængig af både sigtemetode og formalingsmetode.

At sigte det formalede korn eller det færdige foder

Der var ingen praktiske problemer med at sigte færdigfoder i stedet for korn, selv om der var tilsat 3 pct. fedt i de anvendte smågriseblandinger. Der kan være arbejdsmæssige fordele ved at sigte prøver af

Dyregruppe	Mølletype	Partikler under 1 mm Volumen ¹ procent	Partikler under 1 mm Vægt ² procent
Smågrise og slagtesvin	Slaglemølle	Min. 60 %	Min. 60 %
Søer og polte	Slaglemølle	Maks. 50 %	Maks. 50 %
Smågrise og slagtesvin	Skivemølle	Min. 60 %	Min. 72 %
Søer og polte	Skivemølle	Maks. 50 %	Maks. 60 %

¹ Fx Bygholm 2-håndsigten, hvor fraktionerne aflæses på en skala før der beregnes procent

² Fx Elektrisk sigte (Retsch) og Skiold-håndsigte, hvor fraktionerne vejes før der beregnes procent. Med Bygholm 2-håndsigten kan fraktionerne også vejes i stedet for at aflæses.

Der gælder fortsat, at

Optimal formalingsgrad er besætningsafhængig og skal fastlægges på baggrund af mavesårs-USK af søer og slagtesvin

- Til slagtesvin skal formalingen være så fin som muligt, uden at det giver problemer med mavesundheden

- Manuel sigtning er personafhængig og skal laves på samme måde og af samme person hver gang

- Prøven skal udtages repræsentativt

- Sigtetiden skal overholdes. Brug alarmen i SEGES sigteprofil app

- Sigtning af den færdige foderblandning er lige så retningsgivende og i nogle tilfælde tidsbesparende i forhold til at sigte på formalet korn.

Fakta

Fin formaling giver bedre udnyttelse af foderet, men kan give problemer med mavesundheden. Derfor skal den optimale formalingsgrad for den enkelte besætning bestemmes ud fra mavesundheden. Dette gøres ved at undersøge 20 maver fra slagtedyrl f.eks. to gange årligt. Det er forskelligt fra besætning til besætning, hvor fint foderet må være.

færdigfoder i stedet for korn, idet der kan være færre prøver at sigte samt, at man ikke behøver at udtage prøver samtidig med, at der formales. Et regneeksempel på basis af det målte tidsforbrug viste, at der kan være en besparelse på 20 minutter pr. gang i en so- og smågrisebesætning.

Er der sammenhæng til vådsigtning?

Da dette er et ofte stillet spørgsmål, blev et mindre antal prøver (12 stk.) formalet på slaglemølle sendt til vådsigtning. Resultaterne tydede på lidt flere partikler under 1 mm ved vådsigtning end ved tørsigtning på et elektrisk sigteapparat. Forskellen var numerisk lidt større ved grov formaling end ved fin formaling. Det vides ikke, om dette også er gældende i færdigfoder, hvor vådsigtning typisk finder anvendelse.

☞ Kilde

*Meddelelse nr. 1225:
Vejledende sigteprofil i
hjemmeblandet foder
ved forskellige sigte- og
formalingsmetoder, Seges
Svineproduktion.*